

alcătuite cu verbul auxiliar *byc'* la timpul trecut cu funcție de mai mult ca perfect¹ și condițional trecut:

baŭc'a juŭ byla umarla, jak ja pŭyŭla do s'ela 'bunica murise, cînd am venit în sat';

bo un juŭ s'i tyŭ byl zakoxal u n'o 'că și el se îndrăgostise de ea';

jaŭbys' byla poŭla ze mno do l'asa, byl'ibys'my pozb'irali vjency afynuf 'dacă te-ai fi dus cu noi la pădure, am fi cules mai multe afine'. Aceste forme, datorită apariției lor sporadice și inconsecvente, rămîn în afara sistemului.

1.5. Propozițiile coordonate sînt adesea legate între ele cu ajutorul conjuncției ucrainene *ta*, căreia i se adaugă de fiecare dată conjuncția *i*: *a potym pŭyŭt dyŭŭ ta i skun'čyla s'i praca* 'și apoi a venit ploaia și munca s-a terminat';

p'ili fŭyŭtki ta i jedli kolo stola 'toți au băut și au mîncat la masă'.

Conjuncția *ta i* este folosită, de asemenea, în interiorul propoziției dezvoltate:

potym daji s'i jidzen'i ta i vulki, ta i praŭytury 'apoi se dă mîncare și vodcă și prăjituri'.

Am notat cîteva cazuri de folosire a prepoziției *od* cu sensurile pe care le are prepoziția românească *de*:

poŭli do tyjatra od laŭik 's-au dus la teatrul de păpuși' (cf. pol. lit. *Poszli do teatru lałkowego/kukielkowego*);

ja bedym zabita od n'ego 'voi fi ucisă de el' (pol. lit. *Bede zabita przez niego*);

s'i zakoxal ot tego ŭofera 's-a îndrăgostit de acest șofer' (pol. lit. *Zakochał się w tym szoferze*).

Este des întîlnită folosirea numeralului *jedyn* în rolul pe care îl are articolul nehotărît *un* în limba română sau *ein* în limba germană: *byl ras jedyn kon'ik polny i jedna murafka* 'a fost odată un greier și o furnică' (cf. pol. lit. *Był sobie konik polny i mrówka*).

1.6. Numărul împrumuturilor lexicale în grai este mult prea mare ca să poată fi discutate aici în mod exhaustiv. În mod practic el este nelimitat și aceasta decurge din faptul că într-o comunitate polilingvă, atunci cînd vorbitorul un-și poate aminti cuvîntul corespunzător din limba în care vorbește în momentul respectiv, este permis fiecare împrumut „ad hoc”.

Ne vom ocupa în continuare numai de acele împrumuturi lexicale care s-au fixat în sistemul graiului. Locul pe care împrumuturile îl ocupă în sistem este indicat de apariția acestora în sfere așa de "îchise", ale vocabularului ca, de ex., denumirile părților corpului, gradele de rudenie și alianță, numele de animale domestice și sălbatice etc.

Denumiri de părți ale corpului, de ex.: *xuby* 'buză' (ucr. *zybu*, pol. lit. *wargi*); *jasna* 'gingii' (ucr. *ясна*, pol. *dziq'sla*); *brova* 'sprînceană' (ucr. *брова*, pol. *brew*); *n'ixc'i* 'unghii' (ucr. *нузмя*, pol. *paznokcie*); *pleŭska* (din rom. *pleș* folosit în sensul de 'cheliu', pol. *lysina*).

¹ Cu toate că în istoria limbii polone sînt atestate forme asemănătoare ale mai mult ca perfectului (cf. Klemensiewicz și alții, *op. cit.*, p. 373), acestea au fost proprii numai stilului cînturăresc introduse, probabil, sub influența limbii latine.